

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1902. augusztus 14.

Csütörtök.

XXI. évfolyam. 64. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petisórért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések a nyiltterek díja előre fizetendő.

A szövetséges hatalmak.

Az immár megújított hármasszövetségről sok szó esik mostanság abból az alkalomból, hogy a román király Ischlben találkozott királyunkkal.

Romániát nem fűzi hivatalos kötelék a hármasszövetséghez; az érdekek közössége és a szimpátia teszi barátjává, s ez a tény jutott kifejezésre Károly király látogatásánál is, amelynek kevesebb a hivatalos, de annál több a bensőséges jellege.

Eppen ezért, a hármasszövetség népei között minden évben jóleső érzést kelt ez a találkozás, mint hallgatag megújítása a Romániával való jó viszonyunknak, amely értékes és nagybecsülni való kiegészítése a három nagyhatalmasság szövetségének. S felmerül ilyenkor mindenfelé az a kívánság is, hogy Romániát hivatalos, szerződéses kapcsolatok is fűzzék hozzá a nagy szövetséghez.

Nemrégiben jött a hír, hogy Vilma hollandi királynőnek, az a kívánsága, hogy Hollandia is csatlakozzék a hármasszövetséghez. Ha ez a kívánság teljesedne, s ha Romániát is erősebb kapcsolatok csatolnák hozzánk, akkor a hármasszövetség jobbszárnyán is, bal-szárnyán is új és értékes szövetséges társakkal kiegészülve, még hatalmasabb és nyomósabb biztosítéka lehetne Európa békéjének, azonkívül pedig az erőösszességnek nagyobb területen való megosztása által arra is alkalmas volna, hogy a szövetség által megkövetelt anyagi terhek több vállra nehezedve, kevesebb súlyal nyomják a szövetség sánczai között élő népeket.

Némelyek szerint, kik a szövetségnek ellenségei, a hármasszövetség megújítása csak üres formaság, ámde minden kétségen felül álló hiteles forrásból, e mellett épen az ellenkezője áll.

És ez jól is van, mert egy államférfinak nyilatkozata szerint ez a politika az ország nagy érdekeinek megfelelő; az ország túlnyomó nagy többsége így gondolkozik.

A Németországgal való szövetséget mindig helyeselte az ország közvéleménye. A szövetség értéke nem változott, ez a szövetség mindig szükséges, csak hogy egyszer nagyobb, máskor kisebb a szükségesség mértéke. Az is szükséges, hogy e szövetséggel védekezzünk a béke megzavarása ellen s Németországnak épen olyan nagy szüksége van a szövetségre, mint nekünk. Európaszerte

is mindenki csak a szövetségben látja a béke biztosítékát.

A hármasszövetséggel nagyon megfér Oroszországgal való balkáni egyezségünk, a mely csak szűk körre, csupán egy területre szorítkozik. Helytelen az az állítás is, hogy a szövetség miatt kell fegyverkezni; kizárólag csak a saját érdekében fegyverkezzünk; erősnek kell lenni minden államnak, mert biztossága csak önerejétől függ. Nem a szövetségért, hanem a szövetség céljáért: a békességért fegyverkezzünk. A szabad kéz politikája mellett még sokkal jobban kellene fokoznunk véderőinket.

Gazdasági érdekeink védelme is sokkal könnyebb a szövetségben belül, mint azon kívül; Németország az állatkereskedelem, Olaszország a borkereskedelem terén a hármasszövetség nélkül is ragaszkodik politikájához; a szövetség fölbonthatásával azonban sokkal könnyebben kiélesednek a helyzet közöttünk és Németország vagy Olaszország között. S maga a béke is igen nagy gazdasági érdek.

Az ország nagy többségének tudatában benne van, hogy nekünk a hármasszövetség elsőrendű szükség-seredményei igen üdvösök.

A kiegyezési tárgyalások. Körber osztrák miniszterelnök látogatása, melyet előtte magánjellegűnek igyekeztek feltüntetni, most a legkomolyabb politikai jelentőségűvé kezd válni. Az osztrák miniszterelnök hétfőn látogatja meg Széll Kálmánt s ebből az alkalomból mindazoknak a függő kérdéseknek, melyek az előzetes tárgyalások során a a kiegyezés ügyében fennmaradtak, az elintézését várják oly módon, hogy az ischli körönatanácson ő felsége teljes tájékozódást nyerhet mind a két kormány álláspontja felől. Azt a tegnapi jelentésünket, hogy az ipari kérdések még elintézetlenek maradtak; most Bécsből is megerősítik s valószínűleg ezek a kérdések fogják az ischli tanácskozás legfontosabb tárgyát is képezni.

Kincstári telepítések. Az erdélyi részeken telepítési célokra vásárolt birtokokon megkezdtek a telepes házak építését. Épül a marosludasi és marosbogatyi kincstári birtokon száz telepesház, az alsó és felső-dobosonin ötven, a karain harminczegy, a fehérgyázházain harmincz telepes ház.

KÜLFÖLD.

A franciaországi kulturharc. Franciaország nyugalmát a Dreyfus-élet óta egy körülmény se korbácsolta fel annyira, mint a Combes-kormány a kongregációs törvény végrehajtására irányuló szigorú intézkedései. Eddig csak ártatlanabb esetpátek folytak az iskolák bezárása alkalmából, most azonban olyan dolog történt, a mely élénken emlékeztet a Déroutede megfeszült államcsínyére és amely újra a világ elé tárja azt az anarkiát, amely a politizáló francia hadseregben épen a Dreyfus-élet alkalmával is oly eklatáns módon nyilvánult meg.

A francia hadsereg tisztjei megint politizálnak s hogy politikai hitvallásuk nem egy a Combes-kormány hitvallásával, hogy a francia hadsereg érdekei nem ugyanazok a köztársaság érdekeivel, arról bizonyosságot tesz az az ellenszegülés, amelyet Saint-Remy alezredes akkor tanúsított, amikor a kongregációs törvény végrehajtását kellett volna elősegítenie.

Saint Remy alezredes nyíltan kijelentette, hogy a kapott parancsot nem teljesíti, mert ő klerikális érzelmű és nem működhet közre az anti-klérkális törvény végrehajtásában.

A Combes-kormány a renitens alezredest rövid úton várfogságra ítélte hadügyminisztere útján.

A székely vasutak kérdése.

Irta: Dr. Török Andor.

IV.

Ez a város, Kézdivásárhely, melyben 5678 lakos között csak a eszmadia-ipartársulat 150 mestert számlál, melyben 2 hengerműmalom, 2 sörgyár, 10 székely szeszgyáros van, melynek asztalos-ipara elismert hírű, kocsigyártói, rézművesei híresek és még híresebbek voltak a mostani szomorú idők előtt, ez a város azt az ipari lángeszű székelyfajt képviseli, amelyből a székely feltalálók, feltalálók ágyúöntők születtek. Ez a város, melyet oly sűrű népesség övez, hogy 1 órajárásnyi sugár körben 35 ezer ember lakik körülötte, — a rátámaszkodó vidékkel van hivatva a Székelyföld leendő gyárvidékének központja lenni. Ez a gyáripari góczpont, mely a Székelyföld minden részéből keletré és Brassó felé törekvő hepmozgalmaknak útjában fekszenek, volna hivatva lekötöni és megtartani, felhasználni a Romániába igyekvő kivándorló székely munkaerőt. Nincs a világon faj, amelyből oly kitűnő ipari- és gyármunkás váljék, mint a székelyből és ezt a nagyértékű nemzetelemet míg itthon foglalkoztatni nem tudjuk, addig a székely kérdés nincs megoldva. A megoldás kulcsa pedig az, hogy megépítse az állam a keleti tengerhez vezető, a Székelyföldet nyugatról keletré átszelő világforgalmi fővonalat és akkor e vonallal bekapcsolva a Székelyföldet a világforgalom természetes útjába, életre fognak kelni a Székelyföldnek ma elzárt, szunnyadó gazdasági erőforrásai és regenerálni fogják nemcsak a Székelyföld közgazdaságát, de oly erőssé teendik a székely, hogy hódítólag láphet fei a nem székely területeken is.

Ez a megváltó fővasút nem lehet más, mint a kolozsvár — marosvásárhely — ágostonfalva — kézdivásárhely — oltos — galaczi vonal és e vonallal a székesfőváros, Marosvásárhely Erdélynek valódi, nemcsak geográfiai, hanem minden tekintetben vett középpontjává válik, Kézdivásárhely pedig Brassó helyzetét és szerepét veszti át.

Ha ez a vasút megvan, minden egyéb önmagától fog megoldódni. Szükségképpen meg fognak oldódni a fővonalba kapcsolódó mellékvonalak, a mezőgazdaság, ipar, kereskedelem mai nehézségei, a székely hitelügy kérdése, a katonai dislocatio magigazságtalan elrendezése.

Ez a szerény dolgozat nem terjeszkedhetett ki arra, hogy a detailokban is statisztikai adatokkal legyen kidolgozva és a székely vasutak kérdését összes meglevő és lehető viszonylataiban tárgyalja. Ez a dolgozat csak a főszempontokból, a világfori

galom, a magyar nemzeti állam és a székelység általános érdekeinek nézőpontjából kiindulva akarta megvilágosítani azt az igazságot, hogy mindegyik nagy érdekeknek az összes más megoldásokkal szemben csakis egyedül a Kolozsvár—Marosvásárhely—Ágostonfalva—Kézdi Vásárhely—Ojtozi vonal felel meg.

Ha sikerült bizonyítanunk alaptételünket, hogy az ojtozi vasut hazánk legmagasabb érdekeinek leginkább felel meg, akkor célunk el van érve, miután a nagy általános érdekekkel szemben a partiális érdekeknek el kell némulniuk. De szerencsés az ojtozi vonal eszméje abban is, hogy az általános állami- és világ érdek mellett a speciális székel érdekeket is oly mérvben elégíti ki, mint egyetlen más tervezet sem.

Az E. M. K. E. az önkormányzathoz benyújtott és a székel főispánoknak ajánlott emlékiratában ezeket írja:

„A székel bajok megszüntetésére gondolni sem lehet, míg a székelység vasuthiányával, — minden nyomorúsága alapokáival — küzd, míg teljes vasuthálózata a legnagyobb, sőt minden állami támogatással hadászati szempontból is kiépítve nincs s a Fekete-tenger öblével, elszigetelt helyzetéből az európai világforgalom körébe nem vonatik. Addig a székelység fog kezdődni a kelet, holott a természet is a Középeurópán s aztán Budapesten, az Alföldön s Nagyváradon át Kolozsváron áthaladó vasuti fővonalak egyenes nyílirányába helyezte a mezőségen keresztül-Marosvásárhelyet, Székelyudvarhelyet, Kézdivásárhelyet, az ojtozi szorost, onnan Adjudon át Galaczig a legmerészebb és legbámulatosabb vonalat, melybe, mint csatornák, száradzanának aztán jobbról és balról a szárnnyvonalak.”

Ezzel az idézettel zárjuk dolgozatunkat, — azzal a gondolattal, hogy az új székel-akciók kezdetén állva, aggodalommal nézünk előre a jövőnek, mert — úgy látszik — sajátoszerű fátum lebeg a székel vasutak felett, amely — az eddigi előzmények tanúsítása szerint — mindenkor a legkevésbé jó választotta ki a megvalósításra kínálkozó tervek közül.

Vajha végre egyszer győzne a haza és a székelység jól felfogott igazi érdeke!

(Vége.)

A „Magyarság” ügye.

Lapunk múlt számaiban „Változás a Magyarságnál” címmel ismertettük röviden, hogy Györfy Gyula képviselő a „Magyarság” szerkesztőségét minden indoklás nélkül elvette Benedek

Elektől s Lázár Elemérnek, egy teljesen ismeretlen egyénnek adta át. A dolog előtűnk érthetetlennek tűnt föl. Érdekes világításba helyezi most e kérdést a volt szerkesztő Benedek Eleknek alábbi nyilatkozata, melyet a félrevezetett közönség tájékoztatása végett ezennel leközlünk a következőkben.

Messze, távol a fővárostól, e hónap 5-ikén értesültem, hogy a „Magyarság”-ról, melynek csaknem egy esztendőig voltam felelős szerkesztője, nevémet önkénytelen levették s ugyanakkor munkatársaimat kik vezem az újság tisztességeért vívott harcban hiven kitartottak, minden felmondás és végkielégítés nélkül elcsapták. Való igaz, hogy a terhes szerkesztői munka és az utóbbi hetek izgalmai következtében beteg vagyok, de nem való az, amit a „Magyarság” új szerkesztősége bejelent, hogy én visszaléptem a szerkesztőségtől. Annaira nem való ez, hogy innen faluról, még beteg is, állandóan küldöttem a kéziratokat az utolsó pillanatig. A „Magyarság” nál történt változás t. Szerkesztő úr, valóságos rémregény, melyet annak idején egész terjedelmében a két újságírói testület ítélőszéke elé állított. De már most kényszerít a magam és munkatársaim nevében tisztessége s az általunk becsülettel szolgált székel ügynek érdeke, hogy egy ténylet a maga ridegségében a sajtó és a nagyközönség színe elé állítsak. Egy Gondos Sándor nevű egyén, kezdetben a „Magyarság” belső munkatársa, legutóbb a kiadóhivatal vezetője, távollétemben több rendbeli, a lap becsületét s az én becsületemet veszélyeztető visszaélést követett el. Ugyanez a Gondos Sándor Budapestről a Tusnádfürdőn nyaraló tulajdonosnak, Györfy Gyulának levelet küldött, melynek tartalma kezem közt van s melyben többek közt a következő dolgok foglaltatnak: felhatalmazást kér Györfytől, hogy a szerkesztőséget Benedek Elek szerkesztővel együtt elcsaphassa, „mert” — így ír, — „ügyes gazemberekkel, amint én is vagyok, (már t. i. Gondos Sándor) lehet pénzt szerezni, de becsületes marhákkal (ez én vagyok és munkatársaim) nem.” Tanácsot ad Györfy Gyulának, miként bujhatik ki a Benedek Elek által a lap megmentése végett elvállalt 3000 forintos váltókötelezettség, illetőleg ez összeg visszatérítése alól. S végül megfenyegeti Györfy Gyulát, hogy ha tanácsát nem követi, rémes bosszút áll rajta, s bünvádi feljelentést tesz ellene.

E röviden jelzett adatokkal azon betegem átmentem Tusnádra, közöltem Györfy Gyulával, ki maga is felháborodott az általa tényleg megkapott levél tartalmán. Az ő tudtával, az ő jelenlétében felelős szerkesztő jogomnál fogva a magamagát gazembernek nevező Gondos Sándort még ott Tusnádon feladott táviratban eltávolítottam. Egyidejűleg a szerkesztőséget táviratban értesítettem, hogy Gondos

Sándornak sem a kiadóhivatalban, sem a szerkesztőségben, amíg én a lap felelős szerkesztője vagyok, helye nincs. Ez történt július 31-én. S mi következett erre? Az következett erre, hogy Györfy Gyula augusztus 5-én az egész szerkesztőséget elcsapta, nevémet a lapról levétette, jöllehet Györfy Gyulát levélben figyelmeztettem, míg a tervezett részvénytársaság címén egyesek által befizetett pénzek az illetőknek, nemkülönben a lap céljaira fordított kölcsönösszegek meg nem térítettek, — ismétlem, velem együtt az egész szerkesztőséget elcsapta, egyesegyesegyedül — nagy meglepetésemre — Gondos Sándort nem csapta el, őt az újsággal együtt átadta ciklaplóczej Lázár Elemér urnak. Mostan pedig a magamagát gazembernek nevező Gondos Sándor az én kezemből orvul kiűtött zászlót szemérmetlenül fölemeli, lobogtatja, meg akarja tévesztetni a közönséget, az én kimerültségemmel s elölakodik a székel akció új ágbeli vezetésére, amire sem erkölcsi, sem egyéb alapja nincs.

Kérem a szerkesztő urat, közölje e tájékoztatást tőlem, az újságírás régi munkásától, s egyben engedje ez uton kérnem az ország közönségét, mely megható lelkeséggel karolta fel a szerencsétlen székel nép ügyét, hogy csak a végső szükség kényszere alatt nyilvánosságra hozott botrány miatt érzett undorát fojtssa el, s most még inkább mint valaha, siessen a székel nép megmentésére.

Kis-Bacson (Udvarhely-megye), 1902. aug. 7.*

Benedek Elek.

Székel fürdők.

Borszéki levél.

Borszék, aug. 10.

Rendkívüli kedvező, szép idő uralkodik fürdőnkön július 15-ike óta. De meg is látszik ám a közönségen, mely folyton szaporodik; ma már elérte az 1000-et; áttutazókkal együtt meghaladja az 1300-at.

Az élet rendkívül vig, eleven, kedélyes. A kitűnő fürdőnkön s savanyuvizeken kívül nagyszerű kirándulások vannak napirenden s tekintetben Dr. Vámosy Zoltán fürdőorvos és Köllő János fürdőigazgató lelkes buzgalma folytán Borszék a haza fürdők között első helyen áll. A kirándulásokban való részvételben előjár a kedélyességben, szelle mességben gazdag „Taplós-Klub,” melynek Kézdivásárhelyről is tagjai Jakab István, Balázs Márton, Dr. Török Andor s családjaik. Mulatságon is bőven

*) Múlt számunkra későn érkezett.

Szerk.

TÁRCZA.

Petőfi emlékezete.

A kásonjakabfalvi fürdőn, Petőfi halálának évfordulójára alkalmából rendezett emlékünnepeken elmondotta Dr. Beke Boldizsár prementrei kanonok, nagyváradi főgymn. tanár.

(Folyt. és vége.)

Ismerjük a lelketlen 18. század második felében lezajlott eseményeket. Tudjuk, hogy az írók miképp készítették elő a talajt a politika számára, miképp mutatta meg a magyar nemzet az 1848/49. szabadságharcban, hogy bír mindazon kellékekkel, melyek az emberi haladás feltételeit képezik. A magyar forradalom gyors, de természetesen politikai fejlődésnek volt eredménye. Az irodalom eszköze a nemzet átalakulását. Ez teremti meg az arisztokratikus magyar alkotmányból az emberi jogokat biztosító nemzeti alkotmányt.

A legnagyobb magyar jószava: Magyarország nem volt, hanem lesz, a magyar irodalom rohamos fejlődése a nemzetet öntudatra ébresztette. Reform és haladás volt a jelszó!

Az irodalom terén felhangzik a Petőfi szava fenségesen és merészen. Kezdi figyelembe venni a népet, gondolkodni sorsa javításáról, nemesebb tulajdonai kifejtéséről.

Nincs a magyar költők között, a ki kora szellemét jobban visszatükröztetné, a ki a magyar faj erőnyeit

hibáival együtt jobban kifejezésre juttatná, mint Petőfi.

De Petőfi kezdetben a haza fogalma alatt szülőföldjét érte, csak lassanként emelkedik a nép és világszabadság eszmei magaslatára. Honfidalomban már egy magasztos honszeretet hangjain énekel. Titkon kíséri a haza léptét s midőn rákerül a sor kiűrti azt a poharat, melynek tartalma keserű lesz a haza szomorú sorsa miatt beleömlő könnyek miatt:

S kihajtom egy cseppig borát
A telt üvegnek,
Bár keserű — — — mert könnyeim
Belé peregnék.

A hazáról ez versében a jelen sivársága által elkeserített kebel kábelkedni kezd a történet által bizonyított mult nagyságán.

Hazám diós nagy ősei,
Ti földetrázó viharok!
Ti egykoron a porba omlott
Európa homlokán tomboltatok.

Érzi, hogy a nemzet elfajult; észreveszi, hogy a honszeretet, e gyönyörűségeken ragyogó csillag a haza sötét égen ritkán ragyog. pedig:

Oh nagy volt hajdan a magyar
Nagy volt hatalma, birtoka;
Magyar tenger vizében hunyt el
Éjszak, kelet s dél hullócsillaga.

A nép ez. versében leírja, hogy a népnek egyik kezében az ekoszarva, a másikban pedig kard van; iziad és vért önt, pedig az életből és a ruhából csak annyit kap, a mennyit magától is megterem a föld. Hát miért hullatja vérért? Miért fog kardot? hiszen:

Haza csak ott van, hol jog is van
S a népnek nincs joga.

Egy másik költeményében elmondja, hogy a nép most csak csak kér, hát adjanak neki, mert tudják meg, hogyha a nép nem kér, akkor ragad. Nem hallottátok Dózsa György híreit? testét ugyan elégették, de lelkévet ezt nem tehették:

Jogot a népnek az emberiség.
Nagy szt. nevében, adjatok jogot,
S a haza nevében egyszersmind, a mely
Eldől, ha nem nyer új védoszlopot.

Erdélyben ez. költeményt azon hazafiúi fájdalomból fakad, melyet a költő az ország szétarabolása miatt érez:

Az forra bonnem, az fájt én nekem,
Hogy egy nemzetnek két országa van, hogy
E két országos nemzet a magyar!

Majd büszkén tekint a Magyar vagyok ez. gyönyörű versében az ősek tetteleire, melyektől nem kevésbé remegett az egész föld, mint a villámától a gyerek:

van része a fürdőközönségnek. Ezek közül kiemelkedett az „Annabál” s tegnap, az itt ujjonnan építendő róm. kath. templom javára rendezett nagyszabású hangverseny, mely a fürdői kaszinóban folyt le páratlan művészi, erkölcsi és anyagi sikerrel, Bartalis János plebános, Köllő János fürdőigazgató, Bogady Gyula főszolgabíró és Dr. Vámosy Zoltán rend. biz. elnöksége, s nagyszámu és nagytekintélyű védnökség alatt, kik között városunkból Jakab István takarékpénztári vezérigazgató foglalt helyet.

A hangverseny a következő műsorral folyt le:

1. Nyitány, előadja a Bura testvérek zenekara
2. Humoreszk Dr. Ujlaky Hugótól, felolvassa a szerző.

3. Alföldi zeneképek, 2. szám, Brück Gyulától, zongorán játssza a szerző.

4. „Visszavárlak” Endrődi Sándortól, szavalja Bogáthy Etuska k. a.

5. A segédjuhászbojtár, népszimű parodia, előadja Eleméry Klára k. a. és Szántó Gáspár ur.

6. Ének szóló zenekísérettel éneklő Eleméry Klára k. a.

7. „A tót táncmester” monolog, szavalja Steinhöbel Dániel ur.

8. Nép dal egyveleg, éneklő Szántó Gáspár ur. Valamennyi pontja fényesen sikerült, de kiemelkedett belőlük Eleméry Klára k. a. és Szántó Gergely ur énekszólója, Bogady Etuska k. a. pompás szavalata, Ujlaky dr. kedves humoros felolvasása s Brück Gyula ur szabatos zongorajátéka.

A fényes toalettekben megjelent közönség gyönyörködött a pompás estélyben, melynek rendezéséért elismeres illeti a buzgó és fáradhatatlan elnökséget.

—i.

TANÜGY.

A kézdivásárhelyi négyosztályú állami polgári fuiskolánál az 1902—3-ik tanévre a beiratkozás szeptember hónap 1., 2., 3. és 4-ik napjain d. e. 8—12-ig fog eszközöltetni.

A felvételi és javító vizsgálatok augusztus hó 30-án d. e. 8 órától kezdve tartatnak. Azon tanulók, kik javító vizsgálatra vannak utasítva, figyelmeztetnek, hogy augusztus 24-ig jelentsék be az igazgatóságnál megjelenési szándékukat, amint az ki volt hirdetve a mult tanév záró ünnepélyén.

Az ujjonnan belépők hozzanak magukkal születési idejükről szóló anyakönyvi kivonatot, iskolai és ujjraoltási bizonyítványt, s lehetőleg szülei, vagy gyámja/k kíséretében jelenjenek meg.

Az évi tandíj 10 korona 30 fillér. A nagyon szegénysorsu tanuló tandíj-elengedésben részesülhet, ha megelőző tanévi bizonyítványa általánosan jó, vagyis egy elégséges tanjegynél több nem foglaltatik benne. A szülő, vagy gyám, folyamodjék a vármegyei kir. Tanfelügyelőséghez s folyamodásához mellékeljen hiteles szegénységi bizonyítványt, melyeket a tanévi bizonyítvánnyal együtt a beiratáskor az iskola igazgatóságához kell beadni. A tanítók szintén folyamodjanak a tandíj elengedéséért.

Magánvizsgálat eshetőség szeptember 5-én, s a tanév megnyitása szept. 6-án d. e. 9 órakor fog eszközöltetni.

Kézdivásárhelyen, 1902. aug. 10-én.

Az igazgatóság.

Az „Érettségi Vizsgálati Utasítás” 5. §-nak megfelelőleg a folyó évi szeptember hóban saját illetem mellett tartandó gymnasiumi ismétlő, javító és pótló érettségi vizsgálatok helyéül ezennel Nagyszebenben, időjéül szeptember hó 9-ikének reggeli 9 óráját tűzöm ki. A kik írásbelit is tesznek, a kellő tájékoztatást az illető Igazgatóságnál keressék. Farkasvölgy (u. p. Kokova, Gömörmegye) 1902. aug. 7-én. A nagyszebeni kir. tankerületi főigazgató:

Elischer József s. k.

NAPI HIREK.

— A királyné szobra. Erzsébet királyné márvány mellsobrát Póstyénben, a híres nyírtamegyei fürdőhelyen, mult vasárnap leplezték le. A leleplezés fényes ünnepségek keretében lélekemelően folyt le. A gyönyörű szobrot közadakozásból létesítették.

— A Székely Társaságból. A kézdivásárhelyi „Székely Társaság” aug. 12-én Dr. Bánffy Zsigmond alelnök vezetésével ülést tartott. Tárgyai voltak Zayzon Sándor emlékeztető Kiss János felett; képviselő választása a Székely Kongresszusra; s a marosvásárhelyi Székely Társaság többrendbeli átiratának s folyó ügyeknek tárgyalása. Térhiány miatt jövő számunkban referálunk részletesebben.

— Harmincz éves papi jubileum. Révay Pál, a sepsiszentgyörgyi ref. egyház község érdemes nagy napja a kiváló szónoki, derék közügyi férfit, áldásos papi működésének 30-ik évfordulóját szép emlékünnepé fogja avatni az ottani ref. egyházközség. Az ünnepély programja a következő: a) Papi lakon: 1. aug. 17-én délelőtt 9 órakor gyülekezős a papi lakra. 2. Az ev. ref. egyházközség nevében üdvözlő beszédet tart ifj. Gödri Ferenc polgármester, főgondnok. 3. Az ev. ref. papság részéről üdvözlő az ünnepelt Szabó Jenő kézdivásárhelyi pap.

4. Különböző egyházak nevében beszédet intéz: Kelemen Lajos. 5. Ifj. Gödri Ferenczné a sepsiszentgyörgyi nők nevében emléktárgyakat ad át az ünnepeltnek. b) A templomban: aug. 17-én fél 11 órakor a papi lakról az ünnepelő-közönség a templomba megy. 1. A gyülekezet éneke. 2. Imát mond Kiss Albert sepsiszentgyörgyi segéd-lelkész. 3. Énekel az ev. ref. dalárda. 4. Ünnepi beszédet tart Vén Mihály esperes. 5. Énekel a dalárda. 6. Záróimát mond Révay Pál. 7. A gyülekezet éneke. Angusztus 17-én d. u. 1 órakor közeled az özv. Horváth József úr kerthelyiségében. Ebéd ára 2 korona 80 f. Ebédre jelentkezni lehet aug. 14-ig Kórház István ebédrendező bizottsági elnöknel.

— Halálozás. Karatnai Könczei Kelemen özvegye szül. Imets Rozália asszony, folyó hó 9-én Karatnán, 59 éves korában, hosszas, súlyos szenvedés után meghalt. Hílt tetemeit hétfőn délután helyezték örök nyugalomra a r. k. egyház szertartás szerint Karatnán, a családi sírboltban. Az elhunytban Imets János, törvényhatósági és közigazgatás bizottságunk érdemes tagja, testvérét gyászolja. Béké lengjen porai fölött.

— Emlék-ünnepély. A kézdivásárhelyi Tanuló-Ifjuság régi szokásához híven az idén is „Kossuth” emlékünnepélyt rendez folyó hó 24-én vasárnap d. e. 11 órakor az Unió-kerti színpadon. Az előkészületek már serényen folynak. Mindkét nemű ifjúságból alakult vegyeskar Rákósy József vezetésével a napokint szorgalmasan tartja a próbákat. Mielőtt értesülünk az idén a szokottnál is fényesebb ünnepélyt kíván rendezni a Tanuló-Ifjuság. Ünnepi beszéd tartására Szabó Jenő lelkészt kérték föl; megnyitó beszéd tartására Dr. Török Andor polgármester s egy tilinkó szolára Reményik Kálmán híres-tilinkó művészt igyekeznek megnyerni.

— Felhívás. A „Kézdivásárhelyi Szülői Tanuló Ifjuság” által szegénysorsu de jó tanulók részére létesített 1000 forintos alapítvány egy évi kamatából álló ösztöndíjra pályázatot hirdet. Pályázhatnak kézdivásárhelyi, mindkét nemű ev. róm. kath. és ev. ref. vallásu tanulók, az V-ikl osztálytól felfelé, kik felsőbb iskolákon tanulmányukat folytatni akarják. Az iskolai bizonyítvánnyal is öltözött kéresek augusztus hó 20-án nyújtandók be a helybeli áll. polgári fuiskola gondnoksága elnökénél. Kézdivásárhelyt, 1902. aug. 10. Fejér Károly, kir. járásbíró gondnoksági elnök.

— Köszönet nyilváníítás. „Rokonaink, barátaink és jóakaróink, kik feledhetetlen jó édes Anyánk elhunytá alkalmából szívesek voltak részvételüket kifejezni, ez uton fogadják hálás köszönetünket. Kézdivásárhely, 1902. aug. 13. Benkő Gyula, Lajos és Sándor.

Magyar vagyok. S arczom szegyenbe ég
Szegyenlenem kell, hogy magyar vagyok!

De semmi kincsét s hírt a világon
El nem hagyám én szülőföldemet,
Mert szeretem, hön szeretem, imádom
Gyalázatában is nemzetemet!

Lehet-e a fajszeretnek és hazafiu mély fátalomnak erősebb kifejezést adni? Igen bántotta költőnk az a tudat, hogy a nyugati mivelt nemzetek, kik egykor rettegtek fegyvereinket — már a tudomány, művészet, ipar és kereskedelem jótékony hatását élvezték akkor, midőn mi a rendi alkotmány középkori nyüge alatt görnyedtünk, mert bennünket gátolt a cenzura.

Midőn Petőfi a franeczia forradalom történetét olvassa, legfőbb óhaja, hogy a régi társadalmi élesterlátai minél előbb összevonuljanak, a melynek romjain egy új világ épüljön; mert a vihar is pusztit ugyan, de a levegőt megtisztítja, egészségesé teszi. Ezért írja:

Véres napokról álmodom
Mik a világot romba döntik,
S az ó világnak romjain
Az új világot megteremtik.

Az „Egy gondolat bánt engemet” cz. versében azon óhajának ad kifejezést, hogy leginkább szeretne a csatatéren meghalni, mint a világszabadságért küzdő nép hőse:

Ott essem el én
A harc mezején,
Ott folyjon az ifju vér ki szivemből,
S ha ajkam örömteli végszava zendül,
Hadd nyelje el azt az aczéli zörejt,
A trombita hangja, az ágyudörejt,
S holttestemen át
Fújó paripák
Száguldjanak a kivitt diadalra,
S ott hagyjanak engemet összetiporva.

És ez óhaja mintegy végzettszerűen be is teljesedett, csak, hogy a „fújó paripák” nem a kivitt diadalra száguldottak. Azonban magát „a forradalom viharadarát”, a „Magyar Tyrtent” a névtelen hősekkel egy sírnak ádták, azokkal a hősekkel: Kik érted haltak, szent világszabadság!

Ime mélyen t. halgatóim bemutatam röviden, hogy Petőfi, a dalköltő miért volt oly népszerű? és még rövidebben elétek állítottam a nép- és világszabadság hirdetőjét.

Most vegyünk bucsut halhatatlan költőnkől, de úgy bucsuzzunk, hogy emlékéit mélyen vössük szivünkbe. S ha fiaitok, ha leányaitok vannak ott hon, mondjátok el nekik, hogy ki volt Petőfi Sándor.

Mondjátok el, hogy Petőfi az a magyar költő volt, a ki egy szegény mészáros mester alacsony kunyhójában született, de nevét áldja s műveit csodálja az egész világ.

Mondjátok el, hogy Petőfi az a magyar költő volt, a ki hideg szobájában éhezve és fázva dicső-

ségről álmodozott; a ki iskolában és örshelyen, uton és utfélen, örömben és bánatában, kényelemben és nyomorban csak dalolt, csak énekelt, csak verset írt.

Mondjátok el, hogy Petőfi az a magyar költő volt, a ki lantját, a hatalmasak szoldjába, hárbe nem adta soha; a kinek művei az ur — asszony mozaik asztalán ép úgy otthonra találnak, mint a földműves mester gerendáján.

Mondjátok el, hogy Petőfi a nemzetiség, haza és hazafiság nagy költője volt, a ki megátkozta a palotát, s a kunyhót mint egy új hitvallás hirdetőjét mutatta be.

Mondjátok el, hogy Petőfi az a magyar költő volt, a ki mindennűvé árasztja a szeretet melegét.

Mondjátok el, hogy Petőfi az a magyar költő volt, a ki a mit megálmodott, azt végig is élte; a ki hős haláláról ábrándozott s addig járt utána míg megtalálta: ideáljáért halt meg a népszabadságért.

Mélyen t. hölgyeim és uraim! Hiszem, tudom, meg vagyok győződve arról, hogy az ő Geniusának, az ő lángszellemének legmegfelelőbbben akkor járunk el, ha poharainkat magasra, ég felé emelve egy szóval és egy lélekkel kiáltjuk: éljen a Petőfi imádott, független, magyar nemzete, éljen a független Magyarország!

Hirdetések.

2831/902. tkv. sz.

Hirdetmény.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság ezennel közli, hogy tagosítás folytán a Háromszékmegyében fekvő Czofalva község telekkönyvei az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan toganatosítottatik.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1902. évi október hó 23. napjával fog kezdődni.

Ernéfogva felhívtnak:

1. az összes érdeklettek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldötté előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok nincsenek, hogy az átíráshoz az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményéből elesnek.

Kovácsna, 1902. évi augusztus hó 9-én.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Száva,
kir. alj.-bíró

(148. 1-2.)

Árverési hirdetmény.

A háromszékmegyei-gazdaszövetkező felszámolás alatt álló ezég 1902. október 9-én d. e. 9 órakor Sepsiszentgyörgyön, a háromszéki takarékpénztár tanács termében tartandó nyilvános árverésen eladja a

tulajdonát képező sepsiszentgyörgyi 22. sz. tjkvben foglalt 1.826., 827 hrsz. Csiki utcában Kelemen Lajos és Boér Istvánné szomszédságában levő Nagy Károly-féle beltelt a rajta levő szilárd anyagból épült földszintes két lakosztályú ház és melléképületekkel együtt 24 000 K. kikiáltási ár mellett.

2. 1599. hrsz. a 3 hold első osztályú szántót, 1200 korona kikiáltási ár mellett.

3. 1719., 1720., 1721., 1722., 1723., 1724., 1725., 1726. hrsz. a 6 hold 1288. öl területű rétét 3500 korona kikiáltási ár mellett.

4. A sepsiszentgyörgyi 420 sz. tjkvben és 1208. sz. tjkvben 2314., 2515., 2316/2., 2316/3. és 2724. hrsz. alatt felvett 97 hold 524 öl területű tagot 24.000 K. kikiáltási ár mellett.

II.

Árverezni szándékozik kötelesek a kikiáltási ár 5%-át készpénzben vagy óvadékképes értékű papirokban árverező bizottság kezébe letenni.

III.

Vásárló köteles az árverezés napjától számított 6% kamatokkal a

vétel ár 15%-ot az árverezés napjától számított 15 nap alatt, a hátralékot 1903. január 9-ig dladó pénztárába megfizetni.

IV.

Vásárló a vételár elfizetése napján a vásár tárgyának tényleges birtokába lépik s a tehermentes tulajdonjog bekebelezésére alkalmas szerződést kap. Addig is az árverés napjától esedékes jövedelmek eladó által az ő javára szedtetnek be s mennyiben a feltételeknek eleget teszen, a bánat pénzzel együtt a vételárba be tudnak.

V.

Ha vásárló a feltételeknek eleget nem teszen, bánatpénzét elveszíti s

mellett kárára és veszélyére új árverés fog kitűzteni.

VI.

Ezen árverésen az ingatlanok kikiáltási áron alól eladatni nem fognak.

VII.

Az adók és más a vásártárgya után járó közterhek a jog ügylet illetéke vásárlót terhelik. És a vásártárgyára fenn álló bérleti viszonyt átvenni köteles.

Sepsiszentgyörgy, 1902. augusztus hó 5-én.

A felszámolással megbízott igazgatóság.

(149. 1-1.)

Eladó lakások.

Kézdivásárhely temető-utca 10. szám és Boda rendőr-kapitány ur mellett a Fejér Mihályné-féle házak **szabad kézből eladók.**

Értekezni Bartha Gyulával fenti házszám alatt.

(145. 2-2.)

Feltűnő olcsó árak!

Tartós, szép munka!

Van szerencsém a mélyen tisztelt nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a helyi piacon már több év óta fennálló

butorraktáramat

a közönség kényelmére ujabban egy

Kárpitos műhelylyel

bővittem ki.

Kárpitos műhelyemben készítettetek saját felügyelete alatt mindennemű új ebéd- és heverő-diványokat, garnitúrákat, matracokat, fotéleket, diványpárnákat, stb. szóval minden e szakba vágó munkákat, ugyszintén elvállalom bármilyen rongálódott diványok, fotélek, stb. újra tömését vagy beüzását, melyeket olcsó és jutányos árak mellett teljeseen ujja alakítok át.

Butorraktáramban pedig mindig készletben tartok ebéd- és szalon berendezéseket, ruha-, mosdó-, éjjeli- és étszékényeket márvánnyal és anélkül, garnitúrákat, sodrony betéteket, ágyakat, matracokat, hajlított és préselt ületű székeket, függőny tartókat, gyerekkoosikat, stb. stb., melyeket szintén olcsó és jutányos áron becsátok a n. é. közönség szíves rendelkezésére.

Czélom és főtörekvésem mindig az lévén, hogy még a legkényesebb igényeket is megelégedésre méltóan elégítem ki, ez ujabban áldozatommal is egy kiváló szolgálatot kívánok tenni a n. é. közönségnek.

Midőn ezt szíves tudomására hozom, egyuttal eddigi pártfogásukat köszönöm s kérem butorraktáram minél tömegesebb látogatását.

Kézdivásárhely, 1902. július hó.

Ifj. Jancsó Mózes,

butorraktáros.

Hirdetések olcsó áron felvételnek e lap kiadónivalatában.